

Οικονομική κρίση και έφηβος

Από τους μαθητές της
Α΄ τάξης
στο μάθημα project 2
για το β΄ τετράμηνο
του 1^ο Επαγγελματικού
Λυκείου Λαυρίου

Σχολικό έτος 2011 – 2012

Ποια η σημερινή οικονομική κατάσταση στην Ελλάδα;

- Η σημερινή Ελληνική κρίση αφορά το σύνολο της οικονομίας:
 - τις δομές της
 - τις αντιλήψεις της
 - τις συμπεριφορές της
- που κυριάρχησαν επί σειρά ετών.
- Το στρεβλό μοντέλο ανάπτυξης που ακολουθήσαμε

Η οικονομική πραγματικότητα

Ανεργία

Δάνεια

Φόροι

Μειώσεις μισθών

Έλλειψη ανταγωνιστικότητας

Χρεοκοπία

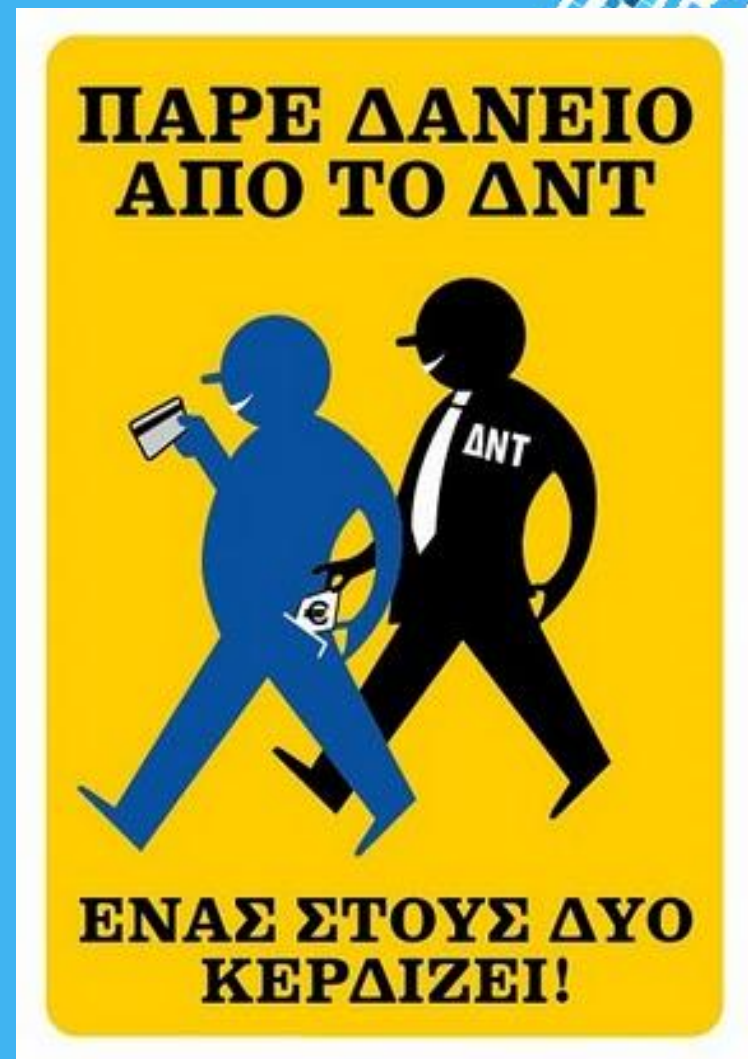
Ανεργία

- Στο 20,7% το ποσοστό της ανεργίας στη χώρα μας
- Στο 54,6% του συνόλου των ανέργων οι μακροχρόνια άνεργοι
- Στο 24% του συνόλου το ποσοστό των «νέων ανέργων»

Νέα δάνεια για εξόφληση παλαιών δανείων

Το δάνειο του ΔΝΤ που έκλεισε η Ελλάδα πρόσφατα για την χορήγηση νέου πακέτου οικονομικής βοήθειας, ύψους 130 δισεκατομμυρίων ευρώ ελπίζουμε να μας βοηθήσει να ξεπληρώσουμε τα χρέη μας

Φόροι

- Ο Φ.Π.Α έχει αυξηθεί και έχει φτάσει στο 23%.
- Οι τιμές των προϊόντων έχουν φτάσει στα ύψη
- Οι οικογένειες δεν έχουν χρήματα ούτε για τα βασικά αγαθά
- Καθημερινά επιβάλλονται νέοι φόροι (στα σπίτια μας, στα καύσιμα, στα ποτά, στα τσιγάρα κλπ)

Μειώσεις μισθών

- Οι μισθοί δέχονται μεγάλες περικοπές και μειώσεις
- Αποτέλεσμα:
 - να μειώνεται το επαγγελματικό κύρος του εργαζόμενου
 - τα νοικοκυριά να επαναυπολογίζουν τα έξοδα τους

Ανταγωνιστικότητα

- Παράγουμε πολύ λίγα σε σχέση με τις άλλες χώρες.
- Σήμερα, το 2012
«πρέπει να κλείσουμε το χάσμα της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας μας σε σχέση με τις άλλες χώρες της Ευρωζώνης»

...και τελικά θα καταλήξουμε στη Χρεοκοπία;

•Καταστροφικές συνέπειες τόσο για την Ελλάδα όσο και για ολόκληρη την Ευρώπη
θα είχε μια ενδεχόμενη ελληνική χρεοκοπία

Καθημερινά ακούμε για

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Spread

Μνημόνιο 1

Μνημόνιο 2

PSI (Κούρεμα)

Τι είναι όλα αυτά;

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο

Η διεθνής του ονομασία είναι "**IMF**", και είναι ένας διεθνής οργανισμός ο οποίος επιβλέπει το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα παρακολουθώντας τις συναλλαγματικές ισοτιμίες και τα ισοζύγια πληρωμών και προσφέροντας οικονομική και τεχνική βοήθεια όταν του ζητηθεί.

Το ΔΝΤ ιδρύθηκε το 1945 στην Ουάσιγκτον, πρωτεύουσα των ΗΠΑ κατόπιν συνομολόγησης 29 Χωρών που είχαν συμβάλει στο 80% του κεφαλαίου. Έδρα του Οργανισμού ορίσθηκε η Ουάσιγκτον.

Τί είναι το ΦΠΑ;

- Ο λεγόμενος **Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)** είναι **έμμεσος φόρος** που επιβλήθηκε από το "Παράγωγο Δίκαιο" του Κοινοτικού Δικαίου στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Παρόμοιος όμως φόρος υπάρχει και σε περίπου 30 κράτη εκτός Κοινότητας σε διάφορες ηπείρους.

Τι είναι το Spread;

- Το Spread (αυτό που ανεβοκατεβαίνει καθημερινώς) στην περίπτωση της Ελληνικής οικονομίας αναφέρεται στην διαφορά των επιτοκίων με τα οποία δανείζεται η Ελλάδα σε σχέση με τα επιτόκια που πληρώνει η Γερμανία για τον δικό της δανεισμό
- Για παράδειγμα, αν η Γερμανία δανείζεται με 2% επιτόκιο και η Ελλάδα με επιτόκιο 5%, τότε: $5-2=3$, δηλαδή το spread είναι 300 μονάδες βάσης
- Η σύγκριση γίνεται με την Γερμανία και όχι με κάποια άλλη χώρα γιατί θεωρείται η πιο σταθερή και ισχυρή οικονομία στην ευρωζώνη

Τι ήταν το Χαράτσι;

Ατιμωτικός κεφαλικός φόρος, που επιβλήθηκε από τους πρώτους χρόνους του Ισλαμισμού.

Ήταν η αποζημίωση για την παραχώρηση του δικαιώματος να ζει κανείς και να λατρεύει τον θεό του. Κάθε χριστιανός από το δωδέκατο έτος της ηλικίας του και μέχρι τον θάνατό του όφειλε να εξαγοράζει κάθε χρόνο την άδεια αυτή. Πλήρωνε τον φόρο και παραλάμβανε από τον εισπράκτορα την προσωπική του απόδειξη, η οποία λεγότανε *χαράτσι*.

Η απόδειξη ήταν χάρτινη και είχε κάθε χρόνο διαφορετικό χρώμα, έφερε δε το εξής κείμενο «ο φέρων το παρόν έχει την άδειαν να φέρη επί έν έτος την κεφαλήν επί των ώμων του»

Τι είναι το χαράτσι;

- Σήμερα, χαράτσι συνηθίζουμε να λέμε κάθε άδικο και δυσβάσταχτο φόρο που επιβάλλεται.

Τι είναι το PSI (Κούρεμα)

- Το PSI γνωστό και ως κούρεμα αναφέρεται στους πιστωτές του ιδιωτικού τομέα, που έχουν δανείσει την Ελλάδα, αγοράζοντας ελληνικά ομόλογα. Δηλαδή σε τράπεζες, ασφαλιστικές και επενδυτικές εταιρείες, ασφαλιστικά ταμεία από την Ελλάδα και το εξωτερικό, που έχουν στα χαρτοφυλάκιά τους ελληνικά ομόλογα, τα οποία αντιστοιχούν σε χρέος του Δημοσίου άνω των 200 δισ. ευρώ.
- Από την πλευρά τους οι ιδιώτες πιστωτές δέχθηκαν να υποστούν μια ζημιά: να ανταλλάξουν τα ομόλογα που σήμερα κατέχουν με νέα, μειωμένης ονομαστικής αξίας κατά 50% (αυτό είναι το γνωστό «κούρεμα»).
- Έτσι, το ελληνικό χρέος προς τους ιδιώτες μειώθηκε περίπου κατά 100 δισ. €.

Τι είναι το Μνημόνιο;

- Δεσμεύσεις που έχει αναλάβει ο Υπουργός Οικονομικών και ο Διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας και του Eurogroup , προκειμένου να τηρηθούν οι όροι για την εξόφληση των δανείων της Ελλάδας.

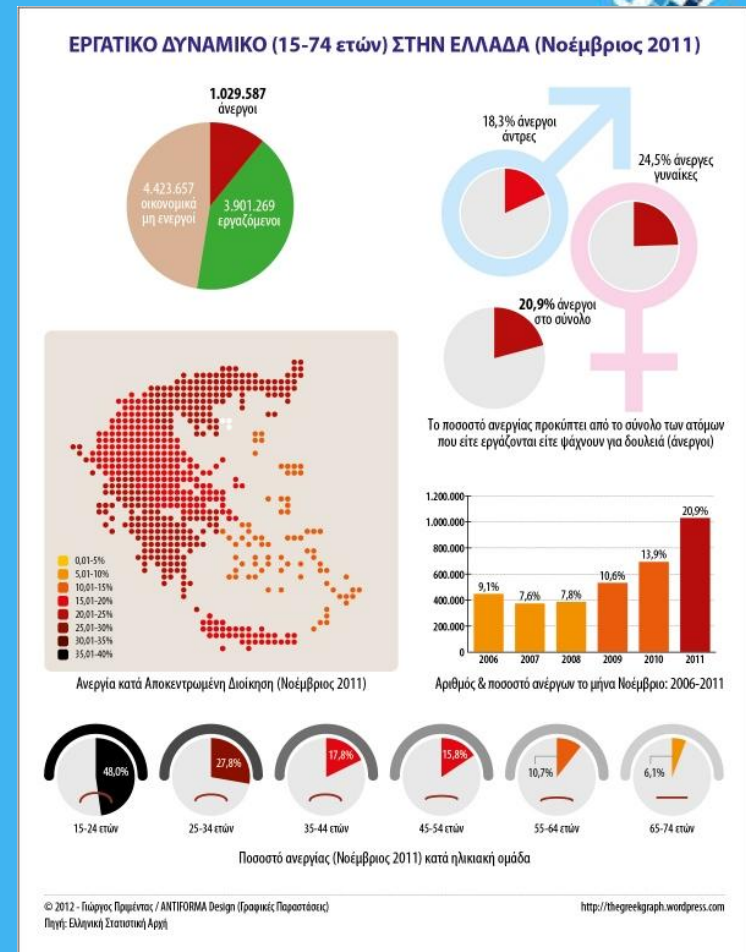

Στο 21% η ανεργία στην Ελλάδα.
Ξεπέρασαν το 1 εκατ. οι άνεργοι

Τι προοπτικές έχουμε ως αυριανοί εργαζόμενοι;

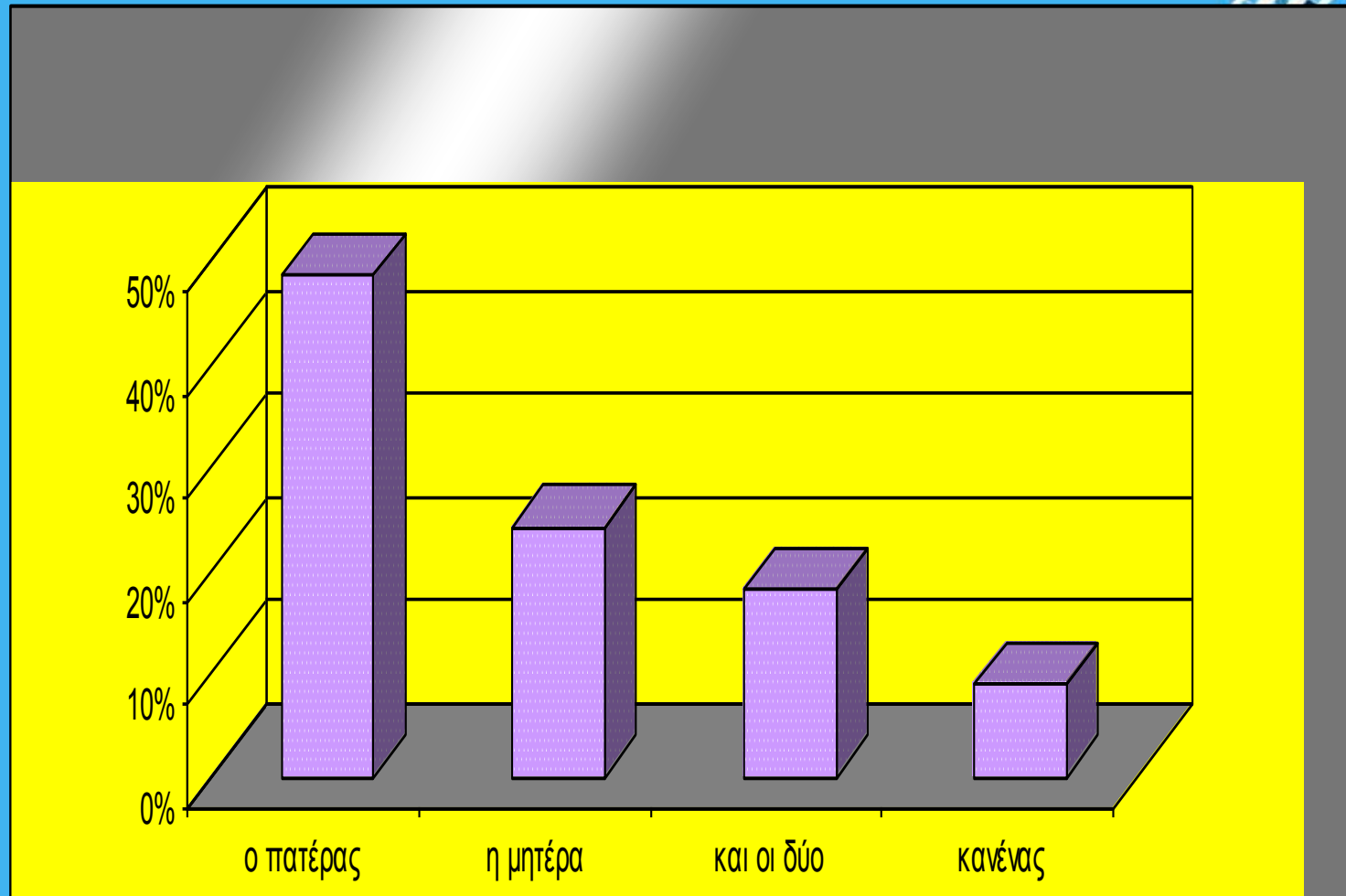
- Το ποσοστό 20,9% των ανέργων είναι το υψηλότερο ποσοστό των τελευταίων ετών.
- Η ανεργία παραμένει «γένους θηλυκού»
 - στις γυναίκες η ανεργία ανήλθε σε 24,5% και
 - στους άνδρες σε 18,3% (από 11,6%).
σχεδόν 1 στις 4 γυναίκες είναι άνεργη
- Η ανεργία χτυπάει τους νέους
 - για άτομα 15-24 ετών η ανεργία φτάνει το 48% (1 στους 2) και
 - για άτομα 25-34 ετών το 27,8% (πάνω από 1 στους 4)

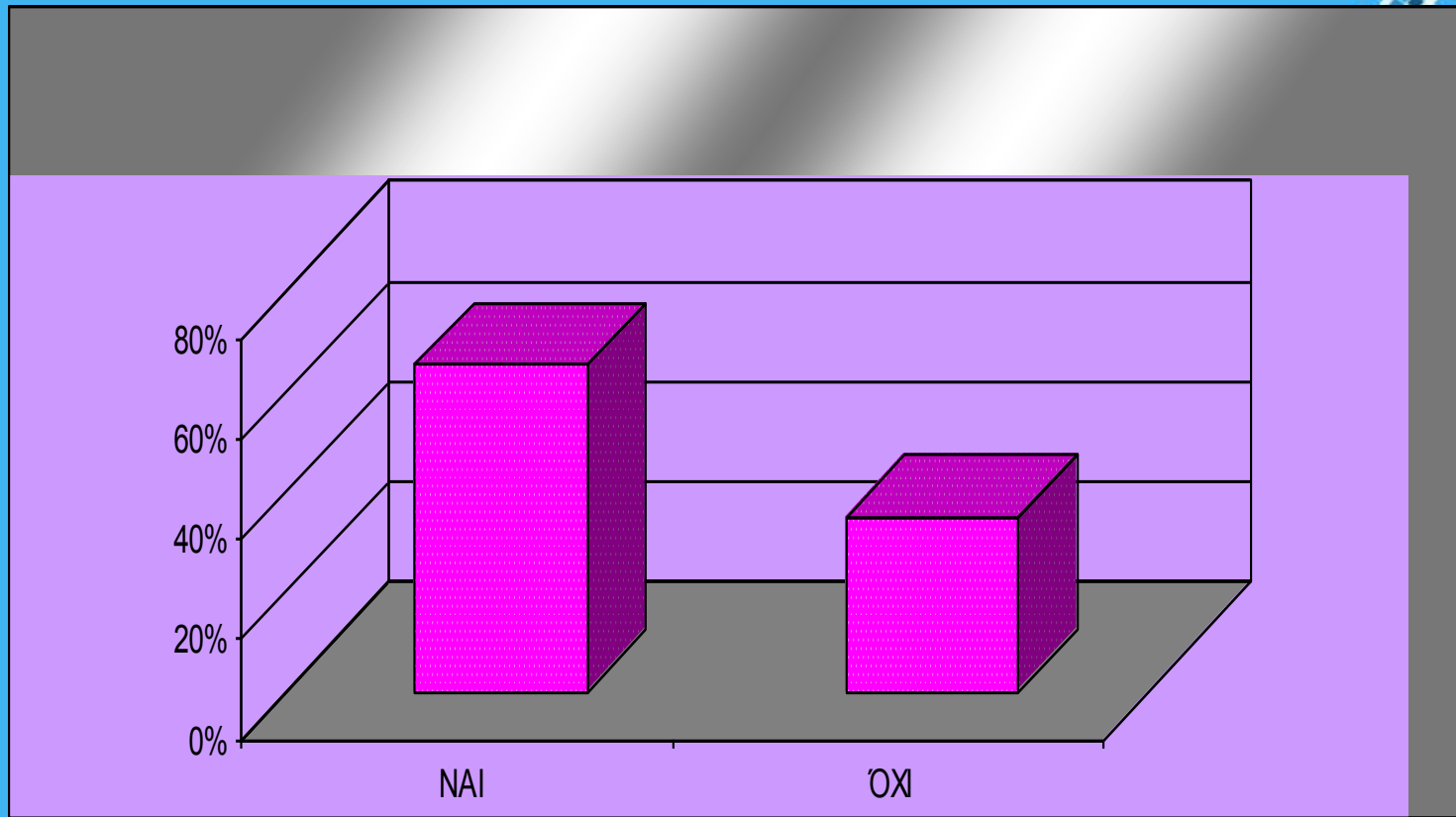
Πως αντιλαμβάνεται την οικονομική κρίση ο έφηβος;

- Η οικονομική κρίση δεν πλήττει μόνο τους ενήλικες αλλά και τους εφήβους.
- Για να το διαπιστώσουμε αυτό κάναμε ερωτηματολόγιο σχετικά:
 - με το ποιοι εργάζονται στο σπίτι
 - με το αν έχουν κόψει κάτι που συνήθιζαν στο παρελθόν και
 - με το αν συνεχίζουν να κάνουν ακόμα όνειρα
- Πήραμε τις παρακάτω απαντήσεις:

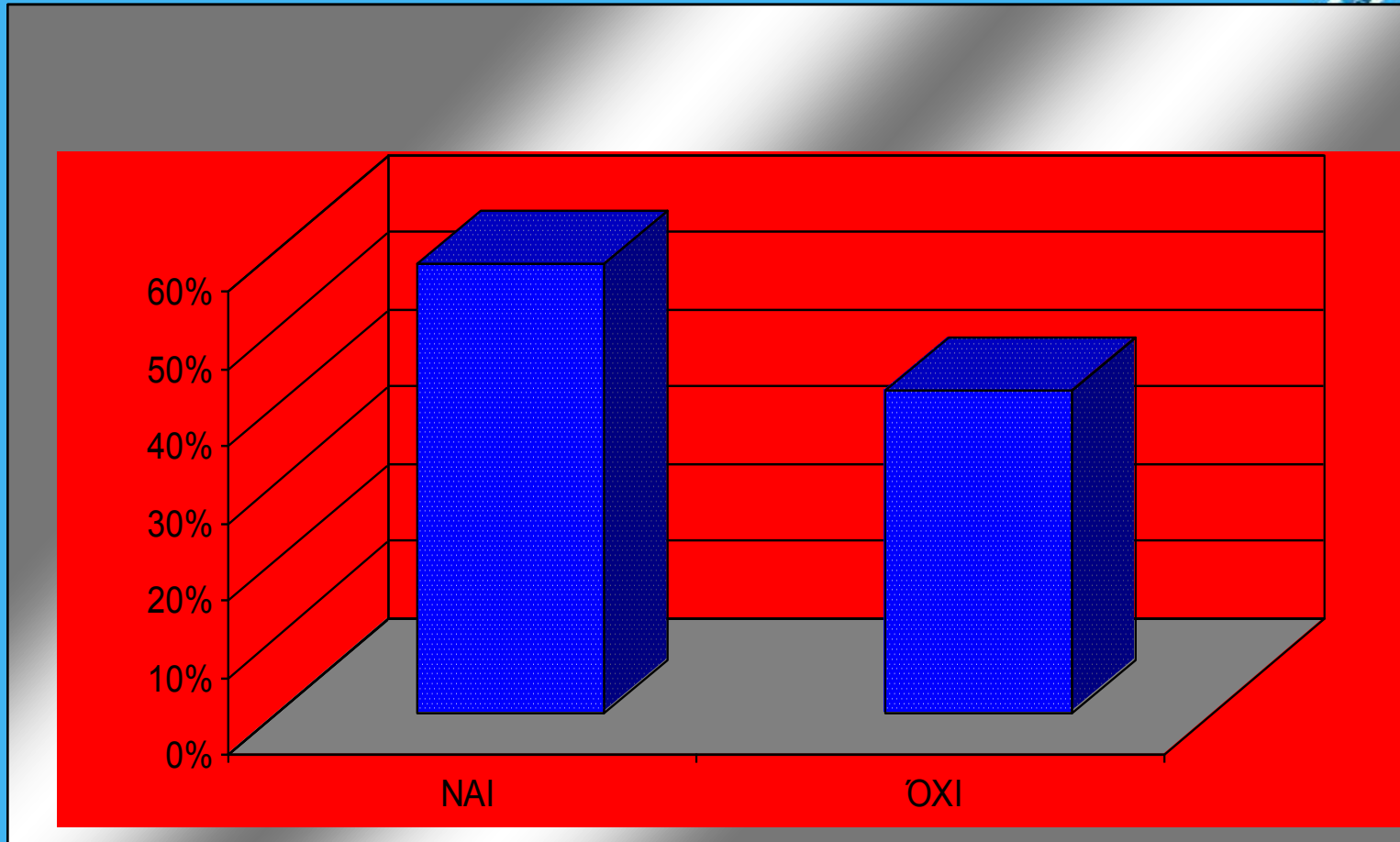
Ποιοι εργάζονται στο σπίτι;

Έχετε κόψει κάτι που συνηθίζατε να κάνετε στο παρελθόν (βόλτες, ψώνια, καφέ κλπ);

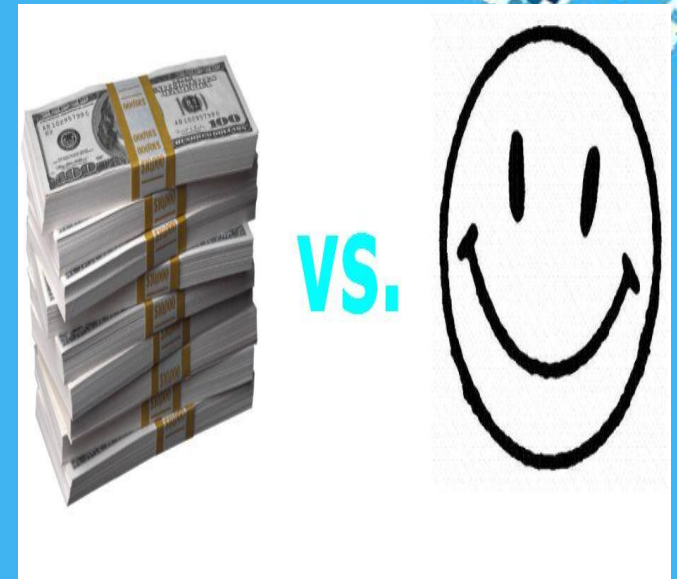

Συνεχίζετε ακόμα να κάνετε σχέδια για το μέλλον;

Ο έφηβος πρέπει να γνωρίζει;

- Για τους περισσότερους γονείς η μεγαλύτερη έγνοια τους είναι πώς θα διατηρήσουν ανέπαφο τον τρόπο ζωής των παιδιών τους ακόμη κι αν αυτός ήταν συχνά εντελώς ασύμβατος με την πραγματική οικονομική κατάσταση της οικογένειας (πολλά και ακριβά παιχνίδια, ρούχα, αξεσουάρ, είδη σπορ, μαθήματα, σχολεία, έξοδοι, διασκέδαση) κάτι που συνήθως καταφέρνουν με μεγάλη προσωπική προσπάθεια και θυσίες.
- Παραμένει υπό συζήτηση, κατά πόσο αυτή η –παράδοξα υπερπροστατευτική- στάση είναι τελικά προς όφελος των παιδιών.

Ναι! Τα παιδιά πρέπει να γνωρίζουν.

- Δεν μπορούμε να αφήνουμε τα παιδιά έξω απ' την πραγματικότητα της ζωής μας.
- Μέσα σε μία περίοδο πολύ σοβαρής οικονομικής κρίσης πολλές οικογένειες βρίσκονται αντιμέτωπες με μεγάλες οικονομικές δυσκολίες:
 - ανεργία
 - χρέη
 - σημαντική μείωση των εσόδων τους
 - αβεβαιότητα

Μιλήστε στα παιδιά για τις οικονομικές σας δυσκολίες.

Καθίστε μαζί με τα παιδιά και εξηγήστε τους ότι πρέπει να περιορίσετε τα έξοδα σας.

Βρείτε μαζί τους τρόπους με τους οποίους μπορεί ο καθένας να συνεισφέρει, ιεραρχώντας τις ανάγκες του.

Προσπαθήστε να κρατήσετε αυτό το κοινό οικονομικό πλάνο και εξετάζετε μαζί τακτικά το αποτέλεσμα.

Ενδεικτικοί τρόποι μείωσης των εξόδων

- Μπορούν να παίρνουν δώρα σε γιορτές ή γενέθλια και όχι κάθε εβδομάδα. Με αυτό τον τρόπο θα μάθουν και τη λογική εξοικονόμησης χρήματος.
 - Μπορούν να παίρνουν κολατσιό από το σπίτι και όχι να αγοράζουν ό,τι πιο ανθυγιεινό προσφέρεται από το κυλικείο.
 - Μπορούν να αναζητήσουν διαφορετικό είδος διασκέδασης όπως για παράδειγμα βόλτες, πικ-νικ στη φύση, συναντήσεις σε σπίτια και όχι σε καφετέριες και μπαρ.
- «Δεν χρειάζεται να στερήσουμε από τους έφηβους, απλώς να αλλάξουμε τον τρόπο διασκέδασης».

...και για το μεγαλύτερο έξοδο των νέων, «ο ρουχισμός»;

- Περικοπές σε είδη ρουχισμού και παπούτσια είναι σημαντικό να πραγματοποιηθούν.
 - Αγορές σε περίοδο εκπτώσεων και όχι κατά τη διάρκεια της σεζόν. Με αυτό τον τρόπο, οι γονείς μπορούν να εκμεταλλευτούν τις χαμηλές τιμές για να αγοράσουν όλα όσα χρειάζονται τα παιδιά μέσα στη χρονιά.
 - Αγορές μέσω διαδικτύου, που είναι πολύ πιο οικονομικές.
 - Τροποποίηση παλιότερων ενδυμάτων.
 - Ανταλλαγή ρούχων.
 - Αγορά ελληνικών και όχι επώνυμων ξένων ρούχων.

...και με τις ξένες γλώσσες, τα ενισχυτικά μαθήματα, τις εξωσχολικές δραστηριότητες;

- Διερεύνηση της πιθανότητας δημιουργίας μικρών τμημάτων με παιδιά της γειτονιάς αντί για ιδιαίτερων
 - για αγγλικά ή άλλες ξένες γλώσσες
 - για ενισχυτικά μαθήματα
- Οι έφηβοι, μπορούν να κάνουν μια εξωσχολική δραστηριότητα και όχι τρεις ή
- Μπορούν να αντικαταστήσουν τις εξωσχολικές δραστηριότητες με αντίστοιχες που παρέχονται δωρεάν ή με χαμηλό κόστος από τους δήμους.

Τρόποι αντιμετώπισης της κρίσης!

- 5 συμβουλές για την αντιμετώπιση της κρίσης

Συμβουλή 1^η: Μην πιστεύετε ότι ακούτε από τα ΜΜΕ.

- Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης δεν αποκαλύπτουν εντελώς την αλήθεια αλλά την μεταμορφώνουν.
- Η δουλειά των ΜΜΕ είναι να πουλάνε **τρόμο** μιλώντας συνεχώς για **κρίσεις, ανεργία** γιατί η πραγματικότητα της **οικονομικής κρίσης** πουλάει για λογαριασμό τους.

Συμβουλή 2^η: Θετικές σκέψεις

- Με τις θετικές σκέψεις δε σημαίνει ότι η **κρίση** θα εξαφανιστεί εντελώς αλλά θα διευκολυνθείτε γιατί θα έχετε καθαρό μυαλό και θα μπορέσετε ψύχραιμα και χωρίς ενέργειες πανικού να καταστρώσετε τα σχέδιά σας (για το παρόν και το μέλλον).

Συμβουλή 3^η: Όλοι έχουν οικονομικό πρόβλημα. Δεν χρειάζεται να ντρεπόμαστε γι' αυτό

- Η κρίση παραμένει πραγματική.
- Ακόμη και εκείνοι που έχουν την οικονομική δυνατότητα να ξοδέψουν, δεν ξοδεύουν, επειδή ψυχολογικά φρένα έχουν μπει σε λειτουργία.
- Μην ντρέπεστε λοιπόν για τα οικονομικά σας προβλήματα, γιατί ακόμα και οι πλούσιοι δυσκολεύονται.

Συμβουλή 4^η: Η φτώχεια θέλει καλοπέραση και όχι γκρίνια!

- Δεν υπάρχει καλύτερο γιατρικό ενάντια στην κρίση από το να περνάμε καλά με την παρέα μας: ομαδικότητα, συζητήσεις με ανάλαφρα θέματα με την συνοδεία μουσικής και ποτού, βοηθούν αρκετά ώστε να ξεπεραστεί η μαυρίλα και να ανάψει το κέφι.

Συμβουλή 5^η: Επιστροφή στο χωριό.

- Η ζωή στο χωριό πάντα θεωρούνταν ως η καλύτερη εναλλακτική στο απάνθρωπο περιβάλλον των σύγχρονων μεγαλουπόλεων.
- Ένας κήπος για να φυτέψεις μερικά ζαρζαβατικά και να μεγαλώσεις μερικές κοτούλες είναι αρκετά για να σε κρατήσουν στη ζωή.

Σε περίπτωση που ο παππούς άφησε και μερικά χωραφάκια, τι το καλύτερο από το να γίνεις αγρότης.

